

ouw worden
als schapen
ngen, dat de
vig hart hun
zijn. Hij is
is hun hoog
rge bezorgd-
an Christus.
lijven we in

er de vrede
tijd liet een
at was daar
wonderlijkst
ument, wiens
rden gericht
stel ringen
het schip op,
ft. Het schip
steken, het
s; welke be-
aald van het
et-beeld van

den, al Gods
rijden op ons
vaarbij horen
ouden..... en
e, die alle ver-
psalmen zin-
lankbaar zijn
begrijpen zelf
or het geloof
seft, van wie
d en zeggen:
met een blij

in oog.

u.
rt,
rt,
l:
goed.
73:13.

H. J. J.

LIJK LEVEN

daar, dat de-
er plaatselijke
even vrolijk
oud),
ontoreikende
tikelen van de
seld even toe-
beeld daaraan
n aanzien van

1 één kerkver-
s dienaar des
logstijd, waar-
teeft, ook hem
elkaar terug-
herstellen,
le trouw naar
Van Herwijnen
wend tot ker-
leefden. Doch
g van ds Van
lere gron-
e.v. geschorst,
is, en kunnen
ns in één ver-

onder het ge-
feel critiseren:
ilijk, eraan te
anten, die óók
reeks verband
ning-plaatsing
onden, waarna
leders!
of, Deddens in
lingen heel die
i slechte, zede-
ik dat woord
ldens verzocht,
t te willen zet-
k voldaan. Hij
onderlijke titel
er lezers zijn,
dan verzoek ik
porlopig te on-
ldens met aan-

deddens' artikel
te mogen aan-

sluiten bij een minderheidsrapport van 1946, waar dit uitspraak, dat men zich het „een vreugde" moest „achten", deze schorsing en afzetting „thans ongedaan te maken". Trouwens, wat wilden die schorsende instanties in 1944? Hadden ze niet zelf gemeenschap met de scheurmakerij der synode van toen? Ieder, die deze synode volgde, had het recht verspeeld, van „scheurmakerij" te spreken. En toen ds v. Herwijnen door kerken, met wie door ons allen het verband onderhouden werd en wordt, wederom als predikant ontvangen was, had men zich er over te verblijden, dat een samenraapsel van voze „schorsingsgronden" in zijn naaktheid aan het licht gebracht en overwonnen was door diezelfde overwinning, die ons allemaal el-kander weder deed vinden, nadat onbevoegden hadden getracht ons uiteen te jagen.

Nu zijn er evenwel, die beweren: ja, maar de eventuele bevoegdheid om de band met ds v. Herwijnen weer aan te knopen, lag niet in Brabant (waar het in '45 gebeurd is) maar in Zeeland.

We zouden hier breed op kunnen ingaan, maar doen het niet. Er zijn nu eenmaal grenzen aan het opwerpen van kwesties, waarover reeds beslist is. Het is hier de plaats, om in te lassen een advies van ds J. J. Arnold en van ds D. Zemel, een advies, door hen uitgebracht aan de classis Zeeland, vergaderd op 11 Oct. 1950 te Goes. Ook reeds hun advies luidde: laat het nu eens uit zijn met dat getwist over die kwestie, wie competent was het eerst ds v. H. wederom te ontvangen: Brabant, dan wel Zeeland. Het advies van ds Arnold en ds Zemel luidt als volgt (enkele vet gedrukte gedeelten zijn van mijn hand):

Aan de Classis Zeeland van de Geref. Kerken in Nederland, vergaderd op 11 Oct. 1950 te Goes.

Weleerwaarde en Eerwaarde Heren en Broeders,

1. Het is inderdaad een feit, zoals in het rapport Comm. II der Gen. Syn. van Amersfoort gereleveerd wordt, dat de Cl. N.-Br./L. reeds in haar verg. van 21 Nov. 1945 ds Van Herwijnen wederom als predikant ontvangen heeft.

2. Terecht heeft de cl. Zeeland steeds volgehouden, dat deze handeling buiten de competentie van de Cl. N.-Br./L. viel.

3. Echter heeft de Gen. Syn. van Amersfoort de bevoegdheid der Cl. Br./L. dienaangaande erkend. Immers de doorlopende argumentatie — de enige argumentatie, welke door de G. S. voor haar besluit aan de kerken is toegezonden — van het rapport der Comm. is (overweging 7, 8, 10, 15, 21, 33), dat de Cl. N.-Br./L. bevoegd was ds Van Herwijnen weder in zijn ambt te erkennen, welke argumentatie wel door de Gen. Syn. aanvaard moet zijn om tot de bekende afwijzing van het bezwaarschrift der Cl. Zeeland te komen; terwijl ook in het aan die Classis gericht verzoek (het besluit der G. S.) dit bevoegd-zijn uitgesproken is.

4. Wel zijn van de zijde der Cl. Zeeland bezwaren ingebracht tegen het besluit der G. S., zowel tegen de onregelmatigheid als tegen de inhoud ervan (zie acta Cl.

Schorsingsgronden Ds W. G. F. van Herwijnen.

Het schorsingsbesluit luidt aldus:

Rilland-Bath, 15 April 1944.

De kerkeraden van de Gereformeerde Kerken van Rilland-Bath, Bergen op Zoom en Krabbendijke, in vergadering bijeen den 15den April 1944 te Rilland-Bath, overwegende, dat Ds W. G. F. van Herwijnen te Rilland-Bath,

1ste geweigerd heeft gevolg te geven aan het besluit der classisvergadering van 23 September 1943 om zijn bezwaren tegen het advies der Generale Synode inzake den arbeidsdienst bij de Synode in te dienen;

2de geweigerd heeft te voldoen aan de opdracht van zijn kerkeraad, om op Zondag 14 November 1943 den synodalen brief van den kansel voor te lezen, ter inleiding op den bidstond van 21 November 1943;

3de geweigerd heeft gevolg te geven aan het advies der classisvergadering van 9 Februari 1944 en van zijn kerkeraad om eenigen tijd rust te nemen en alzoo tot bezinning te komen (in welke adviezen gehandeld werd naar het advies van Depp. Art. 49 K.O.);

4de geweigerd heeft een brief, afkomstig van een broeder uit Bath, aan den kerkeraad gericht, ter tafel te brengen, doch deze brief eigenmachtig heeft achtergehouden;

5de in een predikatie op Zondag 27 Februari 1944 o.a. de beide ouderlingen heeft beschuldigd op weg te zijn de onvergiffelijke zonde tegen den Heiligen Geest te bedrijven;

6de de leden eener classicale commissie, de Di Le Cointre, Ros en Vreugdenhil en ouderling Hartsulker, die met hem samenspraken op 29 Febr. 1944 (ouderling Verkamman, eveneens lid der commissie was op deze vergadering niet aanwezig) beschuldigd heeft de onvergiffelijke zonde tegen den Heiligen Geest te HEBBEN bedreven;

7de geweigerd heeft gevolg te geven aan het besluit der buitengewone classisvergadering van 15 Maart 1944 (handelende overeenkomstig het advies der Depp. Art. 49 K.O.) en van zijn kerkeraad den 24sten Maart 1944 dat hij rust moest nemen en zich aan een psychiatrisch onderzoek moest onderwerpen;

8ste eigenmachtig verklaarde, dat de buitengewone classisvergadering van 15 Maart 1944 onwettig was, waarom hij weigerde te verschijnen, terwijl hij zijn eventuele bezwaren tegen de wettigheid dezer vergadering op die vergadering had behooren in te dienen;

besluiten:

met diep leedwezen Ds W. G. F. VAN HERWIJNEN van Rilland-Bath, op grond van Art. 31, 36 en 80 K.O.

Z. 12 April 1949), maar het samenleven in kerkverband brengt mee, dat niet elk onregelmatig en onjuist besluit niet-voor-vast-en-bondig gehouden moet worden.

5. Immers art. 31 D.K.O. elst — wijl het is een beijden van art. 7 en 32 N.G.B. in het kerkverband — dan pas een besluit niet-voor-vast-en-bondig te houden, wanneer de verongelichte partij door zo'n besluit gedwongen wordt tegen Gods Woord of de K.O. in te gaan en aldus tegen de conscientie. Het is dus mogelijk een besluit als onwettig te bestrijden, en toch aan de uitvoering ervan mee te werken, omdat die uitvoering in zichzelf niet strijdig is met Schrift, beijdenis of K.O.

6. Het antwoord van de G. S. aan de Cl. Zeeland bevat nu twee elementen: nl.: a) afwijzing van het ingebrachte bezwaar, en b) een verzoek. De afwijzing van het bezwaar was gekleed in de vorm van een overweging en het verzoek was een besluit.

7. Nu heeft de Cl. Z. in haar verg. van 12 April 1949 wel besloten aan het verzoek der G. S. niet te voldoen, doch over de afwijzing van het bezwaar geen uitspraak gedaan.

8. Op grond van het sub 4 en 5 gestelde kan de Cl. Z. zich dan ook conformeren aan genoemde afwijzing.

9. Dit conformeren aan de synodale afwijzing van het bezwaar der Cl. Z. sluit echter in zich, dat het besluit van de Cl. N.-Br./L. van 21 Nov. 1945, om Ds v. H. weder als predikant te ontvangen, geldigheid heeft in de kerken. Zie het sub 3 opgemerkte.

10. Dientengevolge is door het zich conformeren achterhaald de uitspraak der Cl. Z. van 22 Oct. 1946, „dat de Heer van H.....". Ook achterhaald zijn dus alle besluiten en handelingen betr. de „zaak Van H.", welke liggen tussen 21 Nov. '45 en 22 Oct. '46, met name het verzoek, deze zaak aan de Cl. Z. als behorende tot haar ressort over te dragen.

11. Wij zijn dus weer gekomen in de situatie van 21 Nov. 1945, waarin Ds v. H. met de kerken van de Cl. N.-Br./L. samenleefde.

12. Waar echter de Cl. N.-Br./L. het classicaal samenleven met hem heeft beëindigd, staat de mogelijkheid ook voor hem open met de kerken in Zeeland classicaal verband te oefenen.

13. Gezien de overwegingen 6, 7, 8 der Comm. II G. S., laten de kerken in Z. de beslissing hierover aan ds Van Herwijnen.

14. Hiermede is ook het verzoek van de G. S. beantwoord.

Wij adviseren de Cl. Zeeland op grond van bovenstaande uit te spreken, dat de Cl. Z. zich conformeert aan de afwijzing van haar bezwaarschrift door de G. S. van Amersfoort tegen het besluit der P. S. van het Zuiden van 29 Oct. '47 betr. Ds W. G. F. van Herwijnen;

en te besluiten, dat hiervan kennis wordt gegeven aan Ds W. G. F. van Herwijnen, de Cl. N.-Br./L. en de P. S. van het Zuiden.

De Commissie,
J. J. ARNOLD,
D. ZEMEL.

Middelburg, 18 Sept. 1950.

Tot zover ds Arnold en ds Zemel.

Omdat we over deze aangelegenheid nog iets op het hart hebben, hopen we volgende week het slot van dit artikel te geven.

K. S.

wegens scheurmakerij en verbreking der kerkelijke gemeenschap te schorsen in zijn ambt van Bedienaar des Woords van de Gereformeerde Kerk van Rilland-Bath voor den tijd van drie maanden, ingaande heden, 15 April 1944, hem daarmede de bevoegdheid ontnemende lederen kerkelijken arbeid te verrichten, hopende en biddende, dat Ds van Herwijnen met berouw en schuldbeijdenis moge terugkeren;

te welk doende de kerkeraden handelen overeenkomstig het advies der Depp. Art. 49 K.O., uitgebracht op de classisvergadering van 15 Maart 1944 en het dienovereenkomstig classisbesluit.

Geteekend:

De Kerkeraad van Rilland-Bath.
De Kerkeraad van Bergen op Zoom.
De Kerkeraad van Krabbendijke.

Toen Ds van Herwijnen weigerde zich te onderwerpen aan dit allerzonderlingst schorsingsbesluit, en dus voortging thuis Woord en Sacrament te bedienen, beschuldigde de Classis Tholen hem van verachting van Gods Woord en de Sacramenten, en zette hem bij besluit van 3 Augustus 1944 af „op grond van Art. 80 K.O., wegens openbare scheurmakerij".

Hier baart de ene zonde (schorsing op volstrekt ongenoegzame gronden) de andere (afzetting) — wij bepalen ons daarom tot de moederzonde, en toetsen met een enkel woord de schorsingsgronden. Met een enkel woord, eigenlijk al te veel eer: deze „gronden" roepen zelve hun zwakheid en onvermogen luide uit.

Deze dienaar des Woords wordt also op één lijn gesteld met bedrivers van een „openbare grove zonde, die der Kerk schandelijk is" (art. 79 K.O.) en hen „voor de wereld eerloos maken, en in een ander gemeen lidmaat der Kerk der afsijnding waardig gerekend wordt" (art. 80 K.O.) — waarom?

Waarom?

Wel, omdat hij (sub 3) niet enige tijd rust wilde nemen, toen kerkeraad en classisvergadering hem dit a d v i s e e r d e n ! Dit is een schorsingsgrond!

En omdat hij het nóg niet deed (sub 7), toen dezelfde instanties hem geboden zulks te doen, en hem een psychiatrisch onderzoek voorschreven. Nu één van beide: Ds van Herwijnen is „geestesziek", of hij weet, het niet te zijn. In het laatste geval: wie

OP EN OM 'T KERKPLEIN

Wet en Evangelie

Over de verhouding van wet en evangelie is er in de loop der jaren heel wat te doen geweest. En het theologisch debat over de vraag wat nu de rechte orde is: wet en evangelie of evangelie en wet, is nog niet tot rust gekomen. Dat zal wellicht ook nog wel even duren. Ik heb een vermoeden, dat degenen, die naar de oplossing van het „probleem" zoeken, op zoek zijn naar de quadratuur van de cirkel.

Gelukkig, dat onze God niet behoeft te wachten en — geprezen zij Zijn Naam! — ook niet wacht tot onze „vraagstukken" hun theoretische oplossing hebben gevonden. Mar dat zijn levend Woord doet al wat Hem behaagt. Dat het voorspoedig is in hetgeen waartoe Hij het zendt. De wet. En het Evangelie.

Het Evangelie. En de wet.

Ze waren mensen „midden in de wereld".

Nette mensen.

Maar zonder hoop, wijl zonder God in de wereld.

Behalve een winkel hielden ze ook een café. Daar waren ze des Zondags en in de week, op kerkdag en op werkdag in touw voor de klanten. Meest varens-lui. Schippers, die in de winkel hun virtualiën insloegen en in het café een hartversterkertje zochten.

Op een Decembervond kwam er bezoek.

Een koopman met scheurkalenders.

Een koopman, die ook een goed evangelist was.

Hij had die avond kalenders bij zich voor het naderende nieuwe jaar, waarvan het schild misschien wel niet aan blijk te stellen aesthetische eisen voldeed, maar toch de koopman goede stof bood voor een praatje bij een plaatje. Het plaatje stelde voor de twee tafelen van de wet. En op elke tafel waren de daar behorende geboden afgedrukt. „Kijk" — zei de koopman — „dat is de wet van God. Je weet wel, Reimers, je hebt de wetten van het land. Die moet je gehoorzamen. En hier heb je nou de wet van God. Die moet je óók gehoorzamen".

Dat was de hele evangelisatietoetspraak.

Dat was alles.

De kalender werd gekocht.

De koopman vertrok.

En de kalender kreeg een plaatsje in de huiskamer.

Reimers moest er telkens weer naar kijken. Vooral dat éne gebod las en herlas hij: „Gedenk de sabbatdag dat gij die heiligt. Zes dagen sult gij arbeiden, en al uw werk doen.....". Hij kende het al spoedig van buiten. Hij kon het niet meer kwijt worden. Hij stond er mee op en hij ging er mee naar bed. Het werd een obsessie.

Zo sprak hij er over met zijn vrouw.

En het duurde niet lang of het besluit was genomen: des Zondags gingen de winkel en het café dicht. Dat was de wet van God. En die moest je houden.

Ze waren — zonder het nog te weten — de HEERE gehoorzaam geworden.

Toen kwam na enige tijd de vraag: als ze des Zondags niet zaken deden, wat ze dan wél moesten doen. Daarvan zei de kalender niets. Maar ze zagen wel dat vele mensen dan naar de kerk gingen. Dat zouden ze ook doen. Naar de afgescheiden kerk maar. Dat was wel een goeie kerk. Zo hadden ze wel gehoord. En zo gingen ze op een Zondagmorgen voor de eerste maal. Hun voeten waren staande in Jeruzalems poorten. En dat wisten ze óók niet.

Maar door de prediking van het Evangelie, een krachtig middel tot zaligheid een iegelijk, die gelooft, zijn ze in de kleine kerk verder geleid en opgewassen in de genade en in de kennis van onze Heere Jezus Christus.

Bekeerd door de wet.

Of zat daar toch het Evangelie al in?

Verder geleid door het Evangelie?

Of was daar toch de wet óók in?

Hoe het zij — ze hebben ervaren met hun nageslacht, dat het juk van de Heere Jezus zacht is en Zijn last licht en ze hebben vrede gevonden voor hun zielen.

D. E. C.

heeft het recht, een ambtsdrager te dwingen naar een psychiater te gaan, en zo hij weigert, te zeggen: dit is een grond voor Uw schorsing? En zou hij wel geestesziek zijn, wie geeft het recht, een zieke ambtelijk neer te slaan?

Maar de dwang gaat verder: Ds v. H. heeft geweigerd (sub 1) te helpen uitvoeren het classisbesluit tegen een advies der generale synode. De synode geeft een advies. De classis zegt: gravamen! En wie aan ons gravamen niet meedoet, kan als dienaar des Woords niet in functie blijven. Art. 31 zegt: als je door een kerkelijke uitspraak bezwaard bent, dan mag je een gravamen indienen. De classis zegt hier: als een synode een advies geeft (dus nog lang niet een uitspraak), dan moet je een gravamen indienen; doe je 't niet, hier is je straf: schorsing! Om nu maar de vraag niet te stellen: als een classis

een lid harer vergadering gaat schorsen, omdat hij niet ingaat tegen een als onjuist gezien synode-advies, wat deed diezelfde classis tegen de synode, die het verkeerde advies uitbracht, en in haar oog dan toch stellig een nog zwaarder zonde bedreef dan 't bewuste classis-lid?

Al verder: Ds v. H. weigerde (sub 2) een synodale brief van de kansel voor te lezen. Dus: als de synode je in eigen huis de wet stelt, dan moeten kerkeraden en predikanten zich onderwerpen — dit is immers het volste recht van de opper-kerkeraad, die zich synode noemt?

Ds v. H. houdt een brief achter, aan de kerkeraad gericht (sub 4). Wij keuren deze daad niet goed — maar is elke domineé, die een brief niet overlegt, daarom zonder meer schorsenswaardig? Zulk een daad, voor éénmaal in een bepaalde situatie verricht, doet dit Christus zeggen: gij vergadert niet met Mij, maar gij verstoort? En wat was de reden, dat Ds v. H. die brief niet overlegde?

Vervolgens: Ds v. H. beschuldigt in een predicatie twee ouderlingen op weg te zijn, de zonde tegen de Heilige Geest te bedrijven (sub 5). Ds v. H. zegt: „Ik heb met de Schriften de ouderlingen gewaarschuwd voor: z o n d i g e n t o t d e d o o d. Afgezien van de vraag of de plaats om deze beschuldiging of waarschuwing te doen horen aan twee ambtsdragers de juiste was (wij hebben voor deze keuze in dit geval geen bewondering) — maakt het een predikant schorsenswaardig, als hij terugroept van een weg waarvan hij met de Schrift in de hand overtuigd is, dat die weg ten verdere leidt? Het schorsingsbesluit vermeldt weer een enkele daad, zonder aan te tonen, dat die daad als openbare grove zonde inging tegen Schrift, Belijdenis of K.O.

Ds v. H. zou de leden ener classicale commissie beschuldigd hebben, de zonde tegen de Heilige Geest te hebben bedreven (sub 6). Een andere classicale commissie (Ds Post, Ds Solle, br van Spronsen, br A. A. Los) tekent hierbij aan: „Ds van Herwijnen noemt dit in een toelichting hierop „een definitieve teugen“. Het schijnt misverstand geweest te zijn bij het warm loopen van het gesprek“. En toch schorsingsgrond?

Ten slotte (sub 8): Ds v. H. weigerde op een classisvergadering te verschijnen. Maar Ds v. H. zegt: die vergadering was onwettig: samengeroepen, niet in overeenstemming met art. 41 K.O., maar door een predikant der classis. — Wij maken dit niet uit. Maar nog eens: grond voor schorsing, en straks voor afzetting?

Het is alles te dwaas, om langer over te praten. Ja, ja, zo gaan echter stemmen op, maar wacht eens even! De kous is nog niet af! U vergeet de achtergronden! Hoe was de houding van Ds v. H. tegenover de Duitse bezettingsmacht?

O, dus daar komt de aap uit de mouw! Maar van die verhouding wordt in 't hele ongelukkige stuk geen melding gemaakt! Nergens staat: Ds v. H. is schorsenswaardig, want hij heeft gezondigd tegen Schrift en Belijdenis ten aanzien van de Duitse bezettingsmacht op die en die punten: openbare grove zonden! En iemand veroordelen en vonnissen vanwege achtergronden? Dank u wel. En intussen een aantal schijngronden bij elkaar zoeken? En krachtens die schijngronden iemand ambtelijk om hals brengen? Waar haalt men de euvle moed vandaan?

Ja, zegt iemand, maar vergeet niet — je kon in die tijd als kerkelijke vergadering niet open spreken. Er zat te veel gevaar aan vast. Je werd immers zo maar gegrepen en „ingesperd“? En dat ging toch niet aan?

Dus, als ik het goed begrijp, is de situatie zo: een kerkelijke vergadering zegt: Heere, we klagen deze ambtsdrager bij U aan, en wij veroordelen en vonnissen hem in Uw Naam op deze en die gronden. Voor U en voor de mensen verklaren wij hem predikstoel en avondmaaltafel en doopvont onwaardig — want dat en dat heeft hij misdreven. En intussen speelt men een spel met de Heere en de mensen, want men weet, dat men de eigenlijke grond verdonkere maant.

Men vreest meer de aardse dan de hemelse Rechter. Men vreest meer de aardse dan de hemelse Souverein.

En zulk een handelwijze, heel deze droeve geschiedenis, zou nog het onderwerp moeten uitmaken van lange debatten? P. D.

*• Verspreiding

Prof. Veenhof schonk als uitgave van het Comité tot verspreiding van goedkope Geref. Leetuur een brochure van 128 bl. onder het hoofd: „Eén Herder..... één kudde“. Naar de gewoonte van ons blad zal de schrijver zelf wel voor een aankondiging zorgen; waarheen ik verwijzen moge.

Omdat evenwel deze brochure de bedoeling heeft, over een reeds jaren aanéén met veel onwezenlijk geredeneerd omhangen thema (dat der „samenspreking“) ons volk in te lichten, en tevens voorlichting te geven aan degenen, die nog steeds gehoor geven aan de synodocratische theoremen, dan wel volgelingen zijn van zulke practijken, is het gewenst, haar te verspreiden. Naar binnen en naar buiten.

Daarom zij meegedeeld, dat men aan deze verspreiding meehelpen kan op deze manier: men zende f.1.— aan de heer H. H. v. d. Linden, M. D. de Grootstraat 20, Goes, giro 537347, en geve tegelijk naam en volledig adres aan van de persoon, aan wie men een exemplaar zou willen zien toegezonden. Voor toezending zal de Heer v. d. Linden dan wel zorgen.

Wij moeten ook in deze materie niet verslappen. Misverstandten wegnemen, en tegenover afleidings-manoeuvres weer eens laten zien, wat er nu eigenlijk aan de hand is, blijft een noodzakelijke arbeid. Men geve ook zelf zijn aandacht aan bl. 118: de professoren Kuiper-Grosheide geven daar, wat hen betreft, met genoegen „1905“ cadeau. Vrij kort, nadat ze mede om een sinnetje uit 1905 de kerken uit elkaar joegen..... K. 8.

*• Orgel-offer

Zaterdagmorgen, 23 Febr. 1962: het eerste schaap over de brug. Om in de beedspraak van de Rotterdamse kerkbode te blijven: de eerste „melk van de kudde“ voor het orgel in de aula. Een leuk briefje van deze inhoud:

Rotterdam-Noord, 22-2-62.

Voor orgel in de aula f.1.—
Lange leven de dominees die iets van kerkmuziek afweten! Dan volgen de gemeenten vanzelf. Th.

Inhoud f.1.— Leuk gevoel, het begin is er! Volgende gift kwam van „To en Ans“; die stuurden via Emmeloord uit Zeist f.2.50 met een mooi rijmpje, dat ik niet durf overnemen; toch moge ik de laatste zin vermelden: ze welken op hun voorbeeld te volgen, want dan kunnen de vrienden niet meer zeggen:

„de — — — prof.
koopt orgels op de pof“.

Dr PAUL TOURNIER,

Christelijke geneeskunst en Buchman-beweging (III)

De middelen, waarmee Tournier tracht z'n patienten tot de persoonlijke ontmoeting met Christus te brengen, zijn typisch de middelen van de Buchman-beweging; waaronder het „stille-tijd-houden“ en het „delen“ wel de voornaamste plaats innemen.

Dat „s t i l l e - t i j d - h o u d e n“ eist Tournier zowel van zijn patienten, als van zichzelf en van andere artsen, die op gelijke wijze zouden willen gaan werken als hij. Vaak ook houden arts en patient samen „stille tijd“. Er is dan ook haast geen bladzijde in zijn boeken, of we lezen er zinnen als: „Als wij samen stil zijn voor God.....“ (R. T., 35), of: „Toen zij stil was voor God en schuld beleed, is een menigte verdronken herinneringen één voor één in het bewustzijnsveld gekomen“ (R. T., 241).

In die „stille tijd“, d.w.z., in dat „stil zijn..... voor God“, ontvangen we dan, volgens Tournier (en de verdere volgelingen van Buchman), openbaringen, hoe wij verder te handelen zullen hebben. Wij krijgen er „bevelen“, „opdrachten“ in (T. G., 208). Die „stille tijd“ mogen zijn patienten zeker niet te kort nemen. Ook hijzelf houdt, aan het begin van de dag „stille tijd“; merkwaardig genoeg, pas na een gesprek met een priester. Hij vermeldt dit als volgt: „Wij bespraken met elkaar hoe hij zijn leven zou moeten inrichten in verband met zijn gezondheid. „Des morgens heb ik natuurlijk tot tien uur mijn godsdienstige plichten te vervullen“, zeide hij. Toen hij vertrokken was kwam de gedachte bij mij op, dat ik voor mijn werk als arts evenzeer behoefte had aan gemeenschap met God als hij. Ik kon eigenlijk mijn stille tijd beschouwen als mijn eerste en dringendste afspraak. Van die tijd af heb ik in de regel geen patienten meer ontvangen voor 9 uur 's morgens. Zo beschik ik aan het begin van iedere dag over twee en een half rustige uren, waarin ik op mijn gemak stille tijd kan houden, in mijn Bijbel kan lezen of iets uit de geestelijke schatten der mensheid; waarin ik kan nadenken over mijn fouten van de vorige dag, mij voor God op de dag van heden kan voorbereiden of onder Zijn leiding de een of andere wetenschappelijke arbeid kan voortzetten. Ik heb ook de valse schaamte laten varen, die me belette om tot een patient te zeggen: „Ik kan u morgen niet ontvangen; mijn hele dag is bezet en ik wil niets afnemen van de tijd die ik aan God heb toegezegd“ (T. G., 209).

Aan het eind van die „stille tijd“ wisselen Tournier en zijn patient dan de „openbaringen“ en „opdrachten“ uit, die ieder „van God“ gekregen heeft. Vaak laat hij de patient die „openbaringen“ opschrijven. B.v. bij patient „Benjamin“: „Ik gaf hem mijn recept-blocnote en een potlood; zelf nam ik een opschrift-boekje. Ik zei alleen tot hem: „God zal u zeggen, wat u doen moet. Wij zullen samen naar Hem luisteren, en u moet opschrijven, wat Hij u zeggen zal“ (R. T., 223). Aan patient „Constant“ gaf hij eveneens „een blad papier en verzocht hem alles op te schrijven, wat hem voor de geest kwam, terwijl hij stil voor God werd“. Tournier zei daarbij verder nog: „Bij uw eerste bezoek heeft u gesproken; bij het tweede ik; nu moeten wij God laten spreken“ (R. T., 220).

Dat men het in deze Buchmankringen met deze „openbaringen“ en „bevelen“ ernstig neemt, blijkt wel o.a. uit het volgende verhaal, dat Tournier vermeldt: „Ik ken iemand“, zo schrijft hij, die op zekere dag, toen hij stil voor God was, de opdracht kreeg, met

De maat van 't rijm was goed; die van de bijdrage ook. De derde in de rij was de Commissie van Beheer in ons goede Spakenburg. Daar geven ze voor „christelijke doeleinden“, maar — het doel moet vertrouwd wezen, vinden de broeders. Wie geeft hun ongelijk? Nu, dit doel scheen hun terecht zeer goed; en derhalve kwam een opgetogen stem door de telefoon mij als opgetogen hoorder vertellen, dat er f.100.— was gegeven. Ik hoop, dat de Spakenburgers op z'n laatst op de Schooldag naar ons „ulleger“ — dat is een „orgel“ in het Spakenburgs — komen kijken. Een gezelschap, dat ik kwam vertellen van die giften was er zo blij mee, dat meteen de koppen bij elkaar gestoken werden, en mij een enveloppe met f.8.50 werd overhandigd. Op die enveloppe stond gedrukt: Diakonessenhuis. Mooler kon 't niet, vond ik.

Na deze niet-girale kwamen de eerste girale vreugden. Soms heb je 't gevoel: nog altijd ben je een kind. Want 't was een genot, de Dinsdagmorgen-post te ontvangen. Die bracht f.10.— (C. A. v. O. te H., „niet aanhaken, maar inhaken“; goed zo); f.3.— (fam. K. te N.); f.1.— (L. A. K. te S.); f.3.— (giro 62, van 'n vroegere en 'n toekomstige student; welkom beiden, met muziek); f.2.50 (giro nr 39); f.5.— (J. de V. te G.); f.1.— (J. de K. te A.).

Ziezo, dat is (ik sluit op Dinsdagmorgen af): giraal f.25.50; en niet giraal: f.112.—. Samen dus: de „stand-van-zaken“, deze week: f.137.50.

Dat is lang niet beschamend, als je bedenkt, dat de krant pas op Vrijdag of Zaterdag aankomt. Hartelijk bedankt, dat U de koper-op-vertrouwen niet te schande hebt gemaakt.

Het orgel staat er al; de motor moet nog een plaatsje hebben. Mag ik zeggen: tot volgende keer?

Giro 127278. Bijchrift op giro: voor orgel aula.

K. SCHILDER.

WAKWETENSCHAP EN PRACTIJK

een jong meisje te trouwen, dat hem totaal onverschillig was. Zijn eerste reactie was negatief. Die gedachte leek hem onzinnig; hij kende niet eens de taal, die het meisje sprak. Maar terzelfder tijd — en zonder dat zij er iets van af wist — kreeg het meisje, toen zij stil voor God was, dezelfde opdracht. Niet lang daarna hebben zij elkaar lief gekregen en zijn zij samen getrouwd“ (R. T., 179).

In de „stille-tijd“ moet de patient ook komen tot het leren zien van zijn zonde en tot het b e k e n n e n v a n s c h u l d. Dit geeft dan ineens een ongekende „bevrijding“. Wij belijden wel „schuld“, zo „in-het-algemeen“, maar wij noemen onze zonden veel te weinig bij name; één voor één! Tournier zegt: „Dit tekort is vooral van ernstige aard in Protestantse landen, waar de persoonlijke schuldbelijdenis, ondanks de vermaningen van Calvijn, zelden voorkomt“ (R. T., 238). „De eerste voorwaarde om orde te stellen op zijn geestelijk leven, is dat men volkomen eerlijk tegenover zichzelf wordt en men kan alleen maar eerlijk tegenover zichzelf worden als men zich tegenover God plaatst“ (R. T., 240). Tournier zegt daar verder van: „Om onze fouten goed te leren kennen, behoeven wij slechts aan God te vragen ons alles te laten zien, wat in ons leven met zijn geboden in strijd is, en in de stille tijd alles op te schrijven, wat ons op dat punt voor de geest komt. Dat is een proefneming, die iedereen gemakkelijk doen kan. Ik heb nog nooit iemand ontmoet, die, als hij dit eerlijk probeerde, niet werkelijk van zonde overtuigd werd en een geestelijke bevrijding leerde kennen. Ik heb mensen gekend, die mij de eerste keer, dat zij de proefneming deden, een schrift vol verkeerde dingen brachten, die zij nooit bekend hadden: leugens in woorden of in de wijze van zich te gedragen, huichelarij, bedriegerijen, oneerlijkheid tegenover de douane, met de belastingen, met het huishoudboek, onreine gedachten, gebaren of blikken, lichtgeraaktheid, afgunst, opstandigheid, angst, wrok, eerzucht, naijver, vijandigheid en haat“ (R. T., 240). De patienten moeten dus van hun zonden de „concrete bijzonderheden“ vertellen, want „alleen deze maken, dat de schuldbelijdenis iets uitwerkt“ (R. T., 241). Voor dit alles is echter nodig „stil te zijn voor God“, want „als iemand stil voor God is, krijgt hij het vermogen terug om zijn fouten onder de ogen te zien“ (R. T., 251).

Op deze wijze werkt de „stille tijd“ als een soort zelf-analyse en psycho-catharsis (waarover later meer). Tournier zegt dan ook zelf, dat de resultaten van de „stille tijd“ die van de psycho-analyse heel dicht naderen! Zo zelfs, dat Tournier reeds door een patiente vermaand werd, dat hij te veel de psychiatrische kant opging! Hij zegt zelf: „Desondanks wekten de analytische ontdekkingen, waartoe de zielzorg leidde, zozeer mijn belangstelling, dat de psychiater het bij mij langzamerhand van de geestelijke leidraad won“. En hij bekent, dat een patiente hem „onlangs op het verkeerde daarvan geweten heeft en mij aan de tijd herinnerd, waarin zij voor mij was als de éne mensenzijl tegenover de andere en niet als een „geval“ tegenover haar dokter. Zij gevoelde het verlangen om het geestelijke terrein van vroeger terug te vinden, teneinde een nog ernstiger bekentenis te doen, zonder gevaar dat zij meer het voorwerp van mijn psychologische dan van mijn religieuze belangstelling zou zijn“ (R. T., 241).

Dat ter wer hier is staan kan ne trouwen constat leken, c te verr van teg laten, e van d psych verschi gekend, den me zijn of ik kan altijd a In di „Zij n weer ke Wij mo leven“ zijn, m naar in een pla beteken fysiek plan, i kunnen heid he te help zodoend te kom Waar van Go „Ond belastin dingsfo te veel op van Go ongestr ook“, z ganism van de zeggen, Wannee heid v zijn aan gaat er deel de voorsch zou ont

We z goed bo Het i Zijn stard Ran, e vader, bezit o van de huize K negers evenmij En d boeit v boek is Amerik Amerik tingen leven, z zijn pra Maar tot in d laat zie zoals A boek bl zéér die reikt d het ran En d allen ge Het i ankerd: Josh wie zijn neer hij woord: baar de ook dat met nog der lief. En o Hij w geconfr